

**Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ**

Кафедра туристичного та готельного бізнесу

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інновації в туризмі

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів ступеня
вищої освіти

магістр

молодший бакалавр,
бакалавр чи магістр

року набору

2020

галузі знань

24 Сфера обслуговування

шифр і назва галузі знань

спеціальності

242 Туризм

шифр і найменування спеціальності

освітня програма

Міжнародний туристичний бізнес

назва освітньої програми

академічні групи

МТР-20

шифри академічних груп

статус дисципліни

обов'язкова

Харків, 2020 рік

Розробник:

Бабаєва Олена Володимирівна,
доцент кафедри туристичного та готельного
бізнесу, кандидат географічних наук

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

14.01.2021 р.

Гарант освітньої програми

Бабаєва Олена Володимирівна,
доцент кафедри туристичного та готельного
бізнесу, кандидат географічних наук

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

14.01.2021 р.

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
туристичного та готельного бізнесу

назва кафедри

протокол від 14.01.2021 р. № 06.

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту,
протокол від 15.01.2021 р. № 05.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Інновації в туризмі» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки магістрів спеціальності 242 Туризм галузі знань 24 Сфера обслуговування.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів фахових компетентностей щодо методів управління підприємствами сфери туризму, розроблення та запровадження інноваційного туристичного продукту, використання інноваційних технологій у його формуванні, обслуговуванні туристів; застосування нових інформаційних технологій комплектування, просування та продажу турів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості застосування інноваційних технологій в обслуговуванні туристів.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Організація туризму», «Рекреалогія» та викладається паралельно з професійними навчальними дисциплінами, такими як «Управління якістю обслуговування в туризмі».

Мова викладання – українська.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні засади інновацій в туризмі

Об'єкт, предмет та задачі курсу. Мета вивчення дисципліни. Зв'язок з іншими дисциплінами, значення для підготовки фахівців зі спеціальності 242 «Туризм». Основні проблеми і структура дисципліни. Джерела і література з курсу.

Сутність понять «інновація», «інноваційна діяльність», «інноваційний процес».

Види інновацій у туризмі за класифікаційними ознаками: сфера застосування, масштаби поширення, характер змін, предмет застосування, ступінь реактивності, формування і впровадження, тривалість життєвого циклу інновацій, форма організації інноваційного процесу (імплементації), повнота інноваційного процесу і ступінь новизни, характер інноваційної діяльності, ступінь інноваційних змін стосовно попереднього стану процесу (системи).

Життєвий цикл інновацій.

Особливості інноваційної діяльності в туризмі.

Функції інновацій в туризмі. Методи дослідження інновацій. Теорії інноваційного розвитку в туризмі.

Тема 2. Фактори інноваційного розвитку туризму

Вплив політичної, економічної і соціальної сфер на інноваційні процеси в туризмі. Об'єкти інновіngu в туризмі.

Роль Всесвітньої туристської організації та інших міжнародних організацій в стимулюванні виникнення і розповсюдженні інновацій

Науково-технічний прогрес як фактор впровадження інновацій в туризмі (транспорт, засоби розміщення, засоби зв'язку, сфера дозвілля). Розвиток інформаційних технологій і туризм.

Інноваційна культура суспільства. Інноваційні потенціал особистості, групи, організації.

Тема 3. Державне регулювання інноваційного розвитку

Мета і принципи державної інноваційної політики. Засоби державного регулювання інноваційної діяльності. Система державного регулювання інноваційної діяльності. Регулювання інноваційної діяльності в технологічно розвинених країнах світу.

Система державного регулювання інноваційних процесів в Україні. Державна підтримка і стимулювання інноваційних процесів. Методи й інструменти державного регулювання інноваційної діяльності: формування нормативно-правової бази, розробка регіональних програм розвитку туризму створення комплексної системи підготовки кваліфікованих спеціалістів у галузі туризму та суміжних галузях у відповідності з міжнародними стандартами, розвиток туристичної інфраструктури, облік і охорона історико-

культурних і природних пам'яток, сприяння розвитку державно-приватного партнерства в туризмі.

Тема 4. Інтелектуальна власність як фактор інноваційного розвитку

Інтелектуальна власність в інноваційних процесах. Інтелектуальний продукт. Інтелектуальний продукт як власність. Інтелектуальна власність як товар. Використання прав на інтелектуальну власність у сфері туризму. Охорона і захист інтелектуальної власності. Інноваційні конфлікти та можливості їх рішення.

Міжнародні угоди про охорону інтелектуальної власності.

Тема 5. Інноваційні процеси в туризмі

Структура і стадії інноваційних процесів: нововведення; інноваційна діяльність; державна інноваційна політика; інноваційний потенціал; інноваційна сфера; інноваційна інфраструктура; інноваційні програми.

Об'єкти інноваційної діяльності в туризмі. Інноваційні процеси в просуванні і комерціалізації туристичного продукту. Транснаціоналізація процесу туристичного виробництва.

Інновації в управлінні туристичними підприємствами. Управлінські інновації в туризмі: управління за контрактом, ділове партнерство, синдиціювання, корпоратизація, мережі та консорціуми, альянси та ін.

Моніторинг інновацій як основа цілеспрямованого новаторства. Джерела інноваційних можливостей та формування інноваційної політики.

Тема 6. Інновації в управлінні туристичними підприємствами

Загальна характеристика інноваційного менеджменту. Інноваційна стратегія і тактика розвитку. Система управління в інноваційному менеджменті.

Турисько-рекреаційні кластери як напрямок інноваційного менеджменту. Організація інноваційного управління на підприємстві. Структура системи інноваційного менеджменту організації.

Стратегія і планування інноваційної діяльності туристичного підприємства. Організація інноваційної діяльності. Створення нововведень і їх впровадження.

Класифікація підприємств по типу інноваційної поведінки.

Тема 7. Інноваційні маркетингові технології в туризмі

Загальна характеристика інноваційного маркетингу. Державна політика в сфері маркетингу регіональних турпродуктів.

Створення єдиної інформаційної служби. Туриські інформаційні центри. Виставкова діяльність в туризмі. Рекламна і видавнича діяльність у сфері туризму.

Інновації в дослідженні туристичного ринку, продукту, споживачів, конкурентів; інновації в маркетингових комунікаціях; інновації в маркетингові

ціновій політиці; інновації в маркетингу продуктової політики; інновації в маркетингу збуту.

Маркетинг туристських DESTИНАЦІЙ. ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ туристської DESTИНАЦІЙ. Брендинг туристського напрямку. Стадії інноваційного процесу, можливі рішення. Інноваційні методики рекламування і просування турпродукту.

Тема 8. Інноваційні проекти в туризмі

Зміст та види інноваційних проектів. Планування інновацій і інноваційні проекти. Етапи розробки інноваційних проектів.

Інноваційний туристичний продукт як основа нового проекту. Продукт-захід, продукт-регіон, продукт-місцевість, продукт-товар, продукт-бренд та ін.

Диверсифікація видів міжнародного туризму. Особливості екстремального туризму. Нові види та форми організації подорожей. Сухопутний туризм: трекінг, альпінізм, велосипедний туризм, лижний туризм, гірські лижі, верховий туризм, джіпінг. Пригодницькі тури та екзотик-тури, спелеотуризм. Повітряний туризм, відпочинок і розваги: планеризм, баллонінг, парашютінг, кайтінг. Авіаційний туризм. Космотуризм. Водний туризм: рафтинг, подорожі на гребних і вітрильних судах; екзотичні плавзасоби (на підводних човнах, катання по морських хвилях, риболовні екстрим-тури, дайвінг) та ін. Археологічні і палеонтологічні екскурсії. Релігійний туризм. Етнографічні тури. Мілітарі-тури. Хоббі-тури. Медичний туризм. Музеї нових профілів. Новинки туристичних видань.

Нові продукти івентивного туризму, курортного відпочинку, Спа та велнес туризму. Система клубного відпочинку таймшер.

Техніко-технологічні інновації. Інновації в процесах обслуговування в турфірмі, в готелях, на курортах.

Тема 9. Оцінювання ефективності інновацій в туризмі

Цілі і принципи діагностування інноваційного потенціалу туристичного підприємства. Методика діагностування інноваційного потенціалу туристської організації. Розробка основних напрямів діагностики потенціалу туристської організації. Динамічне моделювання туристичного бізнесу. Управління інноваціями. Управління знаннями.

Сутність проблеми оцінювання ефективності інновацій. Види ефективності інноваційних проектів. Критерії результативності інноваційної діяльності. Ризики інноваційних проектів. Методи оцінювання економічної ефективності інноваційної діяльності

4.2. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																				
	денна форма										заочна форма										
	повна					скорочена					повна					скорочена					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				усього	у тому числі				усього	у тому числі				
Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ		СРС	Л	СЗ	ПЗ		ЛЗ	СРС	Л	СЗ	ПЗ
Тема 1. Теоретичні засади інновітнгу в туризмі	20	2				18															
Тема 2 Фактори інноваційного розвитку туризму	20	2		2		16															
Тема 3. Державне регулювання інноваційного розвитку	20	2		2		16															
Тема 4. Інтелектуальна власність як фактор інноваційного розвитку	20	2		2		16															
Тема 5. Інноваційні процеси в туризмі	20	2		2		16															
Тема 6. Інновації в управлінні туристичними підприємствами	20	2		2		16															
Тема 7. Інноваційні маркетингові технології в туризмі	20	2		2		16															
Тема 8. Інноваційні проекти в туризмі	20	2		2		16															
Тема 9. Оцінювання ефективності інновацій в туризмі	20	2		2		16															
Курсова робота (проект)																					
Усього годин / кредитів ECTS	180	18		16		146															

Навчальні матеріали з освітнього компоненту доступні на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: <http://beta-edu.itei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4512>

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Теоретичні засади інновацій в туризмі

Функції інновацій в туризмі.

Методи дослідження інновацій.

Тема 2. Фактори інноваційного розвитку туризму

Роль Всесвітньої туристської організації та інших міжнародних організацій в стимулюванні виникнення і розповсюдженні інновацій

Науково-технічний прогрес як фактор впровадження інновацій в туризмі.

Тема 3. Державне регулювання інноваційного розвитку

Регулювання інноваційної діяльності в розвинених країнах світу.

Тема 4. Інтелектуальна власність як фактор інноваційного розвитку

Міжнародні угоди про охорону інтелектуальної власності.

Тема 5. Інноваційні процеси в туризмі

Транснаціоналізація процесу туристичного виробництва.

Моніторинг інновацій як основа цілеспрямованого новаторства.

Джерела інноваційних можливостей та формування інноваційної політики.

Тема 6. Інновації в управлінні туристичними підприємствами

Туристсько-рекреаційні кластери як напрямок інноваційного менеджменту.

Організація інноваційного управління на підприємстві.

Тема 7. Інноваційні маркетингові технології в туризмі

Туристські інформаційні центри.

Виставкова діяльність в туризмі.

Тема 8. Інноваційні проекти в туризмі

Інновації в процесах обслуговування в турфірмі, в готелях, на курортах.

Техніко-технологічні інновації.

Тема 9. Оцінювання ефективності інновацій в туризмі

Розробка основних напрямів діагностики потенціалу туристської організації.

Динамічне моделювання туристичного бізнесу.

Зміст, порядок виконання та критерії оцінювання самостійної роботи студентів наведено на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту:

<http://beta-edu.hte.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4512> .

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Навчальним планом не передбачено виконання курсової роботи (проекту) з навчальної дисципліни.

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються наступні форми оцінювання та схема розподілу балів:

Весна 2020/2021 н. р.

	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
1	Поточний контроль	60	
1.1	<i>Тема 1</i>		
	Опрацювання практичних завдань та їх обговорення	3	
	Тестування на Порталі	3	
1.2	<i>Тема 2</i>		
	Опрацювання практичних завдань та їх обговорення	3	
	Тестування на Порталі	3	
1.3	<i>Тема 3</i>		
	Опрацювання практичних завдань та їх обговорення	3	
	Тестування на Порталі	4	
1.4	<i>Тема 4</i>		
	Опрацювання практичних завдань та їх обговорення	3	
	Тестування на Порталі	4	
1.5	<i>Тема 5</i>		
	Опрацювання практичних завдань та їх обговорення	3	
	Тестування на Порталі	4	
1.6	<i>Тема 6</i>		
	Опрацювання практичних завдань та їх обговорення	3	
	Тестування на Порталі	4	
1.7	<i>Тема 7</i>		
	Опрацювання практичних завдань та їх обговорення	3	
	Тестування на Порталі	4	
1.8	<i>Тема 8</i>		
	Опрацювання практичних завдань та їх обговорення	3	
	Тестування на Порталі	4	
1.9	<i>Тема 9</i>		
	Опрацювання практичних завдань та їх обговорення	3	
	Тестування на Порталі	3	
2	Підсумковий семестровий контроль (письмова екзаменаційна робота)	40	

	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
2.1	Завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування)	20	
2.2	Завдання на оцінювання практичних навичок (розрахунково-аналітичне або ситуаційне завдання)	10	
2.3	Завдання на оцінювання професійних вмінь (розрахунково-аналітичне або ситуаційне, або творче завдання)	10	
3	Оцінка з дисципліни	100	

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основні джерела інформації

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4.07.2002 №40 – IV // ВВР України. – №36. – 2002.
2. Інноваційні технології в туризмі : навчальний посібник / укладач А. Гуцол. – Северодонецьк : ПП «Поліграф-Сервіс», 2015. – 343 с.
3. Інновінг в туризмі : монографія / А. А. Мазаракі, С. В. Мельниченко, Г. І. Михайліченко, Т. І. Ткаченко та ін.; за загальною редакцією А. А. Мазаракі. – Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2016. – 532 с.
4. Мельниченко С. В. Управління бізнес-процесами в туризмі : монографія / С. В. Мельниченко, К. А. Шесенкова. – Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2015. – 264 с.

8.2. Додаткові джерела інформації

5. Босовська М. В. Інтеграційні процеси в туризмі : монографія / – Київ: Київський національний торговельно-економічний університет 2015. – 831 с

6. Використання інноваційних технологій в галузі туризму : монографія / В. М. Зайцева, Д. Д. Гурова, О. М. Корнієнко, Т. С. Кукліна, С. М. Журавльова. – Запоріжжя : Дике Поле, 2015. – 144 с.

7. Довгаль О. А. Інноваційна економіка : навчальний посібник / О. А. Довгаль, Г. В. Довгаль. – Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2015. – 148 с.

8. Кравець О. Інноваційні процеси і їх вплив на ефективність діяльності підприємства : Частина 1. - К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2016. – 184 с.